

L'art de la definició

No tothom posseeix l'art de la definició. I és que cal convenir que definir bé no és gens fàcil. Però la incapacitat per a la definició més elemental arriba, ben sovint, a uns punts tan extrems que es resol en la simple repetició del mot a definir o bé en l'intent de mostració de la cosa designada per aquest mot, si és que es tracta d'un objecte material. Són ben conegudes les definicions gestuals que se solen obtenir quan hom demana a algú la significació de mots com *florjo* o *espiral*.

És evident que el tracte escàs o nul amb els diccionaris influeix principalment en aquesta incapacitat per a la definició. Un tracte més sovintejat faria adonar que, en molts casos, la definició d'un mot es pot fer per mitjà d'un simple sinònim, és a dir, d'un sol mot, el qual, però, això sí, cal que sigui de la mateixa categoria gramatical. Així mateix, si un mot es defineix amb tota una frase, cal que sigui de la mateixa categoria gramatical que el mot defineix; això és: un nom es defineix amb una frase nominal, un verb amb una frase verbal (que vol dir que comença per un infinitiu), etc. Noms com *aixada*, *panera* o *ba-*

lança es defineixen amb frases que comencen amb els mots genèrics *eina*, *recipient* i *instrument*, que contenen ja una significació bàsica, i que la resta de la frase acaba de precisar.

S'esdevé, algunes vegades, que després que algú ha formulat una determinada afirmació, un interlocutor (o un comunicant o comentarista) l'interpel·li demanant-li què ha volgut dir, amb la seva afirmació, i que el primer, molt segur de la seva capacitat de dir les coses pel seu nom, respongui dient que ha volgut dir exactament el que ha dit, i que ho rebli repetint la seva frase inicial. Aquesta actitud de suficiència no sempre és prou justificada i, en alguns casos, es pot qualificar de desencertada i tot. És ben sabut que són molt nombrosos els mots que tenen significacions múltiples i que hi ha moltes frases que admeten més d'una interpretació. I és ben corrent en molts escriptors —per exemple, Carles Riba— d'expressar una mateixa afirmació en dues formulacions diferents, perquè el seu sentit no ofereixi cap dubte. Quan ens pregunten què hem volgut dir, doncs, és enraonat de repetir la nostra afirmació amb termes diferents, de significació equivalent, cosa que, és clar, també demana capacitat de definició, és a dir, de fixar els límits precisos de la nostra afirmació.

Albert Jané